

Patsiendi teavitamine piiriülese digiretseptide teenuse kasutamise kohta Eestisse reisivate patsientide jaoks.

Patsiendi teavituse eesmärk

Patsiendi teavituse eesmärk on anda ülevaade retsepti andmete piiriülesest vahetamisest ja andmekaitsetavadest, mis on kehtestatud juhuks, kui ravimi väljastamine toimub mõnes muus Euroopa riigis asuvas apteegis. Kui patsient soovib välisriigi apteegis välja osta talle kirjutatud ravimi, siis tema isikuandmeid välisriigi apteegis töödeldakse vastavalt ravimi väljaostu riigi seadustele.

Antud informatsioon on mõeldud patsientidele, kes reisivad Eesti Vabariiki.

Kes saavad antud teenust kasutada?

Teenust saavad kasutada patsiendid, kelle elukohariik osaleb piiriülese terviseandmete andmevahetussüsteemis ning kellel on asjakohane isikut tõendav dokument ja digiretsept, mille alusel nad saavad osta ravimeid muus riigis. Ravimi saab apteegis välja osta ainult isik, kellele retsept on väljastatud. Isik tuleb alati tuvastada ning iga riik on määranud kindlaks isikut tõendava dokumendi, mille patsient peab teenuse kasutamisel esitama.

Retsepti väljaostuga seotud andmete edastamine Eesti apteeki läbi piiriülese terviseandmete andmevahetusplatvormi on reguleeritud patsiendi koduriigi õigusaktiga. Enamasti on vajalik patsiendi poolne tahteavaldus /nõusolek piiriülesest ravimeid välja osta. Seda on võimalik seadistada Patsiendi koduriigi vastava asutuse kodulehe vahendusel.

Kui patsiendi isik on tuvastatud, teavitab apteeker patsienti sellest, kuidas patsiendi andmeid Eestis töödeldakse. Olenemata sellest, kas patsient on saanud teavet oma elukohariigis toimuva andmetöötuse kohta, tuleb patsienti teavitada tema andmete töötlemisest riigis, kus ta reisib (Eesti Vabariik). Kui patsient kinnitab apteekrile, et ta sai teabest aru, ja annab loa retseptiotsingu tegemiseks, jätkab apteeker päringutaotluse esitamist. Kui patsient ei kinnita, et ta sai teabest aru, või ei anna luba retseptiotsingu tegemiseks, siis on päringutaotluse tegemine keelatud.

Patsient peab maksma ravimi eest täishinna vastavalt ravimi väljaostumaal kehtivale hinnale ning tal on õigus saada hüvitist oma kindlustajalt elukohariigis. Sõltuvalt riiklikust ravikindlustussüsteemist võidakse hüvitist maksta või selle maksmisest keelduda.

Mis on E-tervise võrgustik?

E-tervise digitaalne võrgustik (eHDSI) võimaldab ravimite väljastamises või patsientide ravis osalevate tervishoiutöötajate ja apteekrite jaoks turvalist ja lihtsat ligipääsu patsiendi terviseandmetele. See infrastruktuur annab tervishoiutöötajatele elektroonilise juurdepääsu EL-i, EEA ja Šveitsi elanike retsepti andmetele igal ajal ja kõikjal ELis. Andmete päringuid tehakse turvalise andmevahetuskanali kaudu (terviseandmete piiriülene andmevahetusplatvorm), millele võimaldab ligipääsu iga riigi määratud e-tervise kontaktpunkt (edaspidi NCP). Eestis vastutab teenuse realiseerimise ja haldamise eest Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus (TEHIK), teenuse omanik on Sotsiaalministeerium.

Patsientide retseptiandmeid edastatakse digiretsepti väljastanud riigi riiklikust terviseandmete taristust teise teenusega kaetud riigi apteegiteenuse osutajatele riiklike kontaktpunktide kaudu. Iga riik vastutab oma riigi kontaktpunkti tegevuse eest. Patsientide retseptiandmeid

töödeldakse vastavalt ELi üldisele andmekaitse määrusele ja andmevahetuses osalevas riigis kehtivatele siseriiklikele õigusaktidele.

Milliseid patsientide isikuandmeid töödeldakse?

Andmed, mida edastatakse patsiendi koduriigist NCP kaudu Eesti apteeki, sisaldavad endas nimekirja patsiendi kehtivatest digiretseptidest, mida on võimalik välja osta. Lisaks edastatakse detailne informatsioon ravimite kohta, mida patsient soovib osta.

Digiretsept hõlmab endas põhiliselt sama informatsiooni, nagu paber kandjal retsept: patsiendi ees- ja perekonnanimi, isikukood, sünnikuupäev, sugu, patsiendi tervisekindlustuse riik, retsepti väljastanud arsti ees- ja perekonnanimi, arstikood, retsepti väljastanud terviseasutuse aadress, diagnoos ning informatsioon väljakirjutatud ravimi kohta.

Patsiendi elukohariigi infosüsteemi esitab kontaktpunktide kaudu Eesti apteegile ravimite väljastamiseks kehtivate retseptide nimekirja (kui patsient on andnud loa retseptidele juurdepääsuks muudes Euroopa riikides) ning üksikasjaliku teabe retseptiravimi kohta, mida patsient soovib osta. Retseptide loetelu võib hõlmata ka ravimeid, mida muudes Euroopa riikides ei ole võimalik retsepti alusel osta. Need ravimid kuvatakse siiski loetelus, et ravimeid väljastav isik saaks neid arvesse võtta väljastatava ravimi koostoime ja ohutu kasutamise hindamisel.

Läbi patsiendi koduriigi ja Eesti apteegi riigi kontaktpunkti ning apteegi tarkvara on apteekrile kättesaadav nii patsiendi retsepti originaalversioon PDF kujul, kui ka selle tõlgitud sisu. Ravimi väljamüügi järel saadab apteegi infosüsteem läbi riikliku kontaktpunkti ravimi väljastamise teabe patsiendi koduriigi kontaktpunktile.

Mille alusel patsiendi andmeid töödeldakse?

Ravimite väljaostmisel Eesti apteegis säilitatakse patsientide andmed Eestis vastavalt ELi üldisele andmekaitsemäärusele, õigusaktidele ja Eesti riigi õigusaktidele.

Vahetatavate andmete koosseis ja logide säilitamise tähtajad on reguleeritud tervishoiuteenuste korraldamise seaduses ning tervise- ja tööministri 15.11.2018 määruses nr 48 "Piiriülese andmevahetusplatvormi vahendusel töödeldavate andmete koosseis, andmevahetuse korraldus ja logide säilitamise tähtaeg"

Mis eesmärgil patsiendi andmeid töödeldakse?

Teenuse eesmärk on võimaldada patsiendil talle koduriigis väljastatud digiretsepti alusel Eesti apteegist ravim(id) välja osta. Digiretseptil olevaid andmeid töödeldakse ainult ravimi väljamüügi eesmärgil.

Eesti vabariigis võib isikuandmeid teatud tingimustel kasutada ka teistel seaduses ettenähtud eesmärkidel, nt statistika, monitooring ja tervishoiu kvaliteedi parandamise teadusuuringud.

Eestis kasutatakse patsientide andmeid lisaks järgmistel juhtudel:
TEHIK säilitab ja kogub sündmuste logid (vastavalt eHDSI nõudele) teenuse osutamise jälgimiseks ning peab vajadusel olema võimeline taasesitamise ravimite väljamüügi protsessi.

Kes saab patsiendi andmeid töödelda?

Patsiendi andmeid saavad töödelda ainult kontrollitud apteekrid, kes puutuvad kokku ravimite väljastamisega, järgides samaaegselt Eesti Vabariigi konfidentsiaalsuse põhimõtteid. Enne piiriülese andmevahetusplatvormiga ühinemist on digiretsepti teenust pakkuvast riigis läbi viidud Euroopa Komisjon audit, mille käigus selgitatakse välja, kuidas apteekides on tagatud isikuandmete töötlemise kaitse. Andmeid ei tehta kõrvalistele isikutele kättesaadavaks.

Kui andmed edastatakse teisele teenuses osalevale riigile eHDSI kaudu, võtab iga andmete saaja riik vastutuse selliste andmete töötlemise eest, vastavalt oma andmetöötluse protsessidele. Andmete töötlemises osalevad osapooled on järgmised:

- Apteek, kus piiriülese retsepti alusel ravimeid väljastatakse;
- Eesti Vabariigi e-tervise kontaktpunkt ehk TEHIK;
- Välisriigi e-tervise kontaktpunkt ehk NCP;
- Tervise infosüsteem - piiriülese retsepti töötlemise õiguste haldamine;
- Retseptikeskus kus hoitakse infost isikule väljakirjutatud retseptide kohta;
- Rahvastikuregister - isikut tuvastavate andmete päringuks;
- Ravimiregister - väljakirjutatud ravimite kontrolliks.

Kus ja kui kaua patsiendi andmeid säilitatakse?

Patsientide andmeid võib säilitada nii retsepti väljaostu kui ka patsiendi koduriigi terviseandmeid töötlevate asutuste infosüsteemides. TEHIK-ul on kohustus säilitada andmevahetusplatvormi logisid 7 aastat.

Üldised andmete säilitamise tingimused Eesti Vabariigis on järgmised:

Retseptikeskuses salvestatakse retsepte ja nendega seotud väljaostuinfot 7 aastat.

Haigusloo säilitamine - Haiguslugu säilitatakse vähemalt 30 aasta jooksul pärast selle lõpetamist.

Andmete juurdepääsu õigus

Retseptis esitatud andmeid võib Eesti apteegile avaldada ainult juhul, kui patsient on selleks oma elukohariigis nõusoleku andnud ning ta kinnitab apteekrile, et saab patsienditeabest aru ja annab loa juurdepääsuks oma retseptidele. Patsiendi nõusolekuta ei ole andmed Eesti apteekrile kättesaadavad. Apteekrile antud kinnitus annab õiguse ühekordseks juurdepääsuks retseptile enne ravimi väljastamist.

Kontakt

Eestis vastutab teenuse realiseerimise eest TEHIK, kes teeb koostööd Eesti Tervisekassa ja Ravimiametiga.

Tugitelefoni: +372 7943 943

E-mail: abi@tehiik.ee Esmaspäevast pühapäevani 7.00 -22.00